

2. ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКОНОМІЦІ

УДК 332.12

ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «САМООРГАНІЗАЦІЯ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ» ЗАСОБАМИ СЕМАНТИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ

Глазова Я.В., старший викладач, * Максишко Н.К., д.е.н., професор

*Бердянський державний педагогічний університет
Україна, 71112, м. Бердянськ, вул. Шмідта, 4*

**Запорізький національний університет
Україна, 69600, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 66*

yanaglazova@gmail.com, *maxishko@ukr.net

У статті розглянуто використання методології семантичного моделювання до визначення такого суспільного явища, як самоорганізація населення в територіально-адміністративних утвореннях. Актуальність дослідження полягає в необхідності застосування процесу самоорганізації як одного з дієвих інструментів реалізації соціальних та економічних інтересів територіальних громад. Розвиток та удосконалення таких інструментів на сучасному етапі розвитку держави Україна є метою адміністративної та економічної реформ. Явище суспільної самоорганізації має складний характер та різноманіття проявів, тому потребує точного визначення свого місця, властивостей та взаємозв'язків як об'єкта дослідження. Семантичне моделювання обране для визначення поняття «самоорганізація територіальної громади» як ефективний інструмент дослідження сутності об'єкта, що вивчається. Визначено зміст, обсяг поняття та його складових, побудовано семантичну мережу, що характеризує теоретико-множинні відношення поняття «самоорганізація територіальної громади» як об'єкта та множини, частини та цілого, надмножини та підмножини (відношення класифікації ISA, відношення типу Example, A Kind Of, Has Part, а також відношення «загальне→особливе→одиничне»). Також побудовано семантичну модель поняття «самоорганізація територіальної громади» по відношенню належності його складових як об'єктів дослідження до різних наукових підходів. На верхньому рівні моделі відокремлено, з огляду на важливі для дослідження поняття напрямів аналізу, структурний (системний) та процесні (кібернетичний, рефлексивний та синергетичний) наукові підходи. На середньому рівні представлено ключові поняття та їх реалізацію. На нижньому рівні наведено важливі якісні властивості, завдяки яким поняття «самоорганізація територіальної громади» набуває змістовного сенсу та функціонального призначення. Саме на забезпечення якості та ефективності (соціальної та економічної) функціонування, життєздатності, задоволення (рефлексії) її потреб і спрямований розвиток самоорганізації територіальної громади в мінливих зовнішніх та внутрішніх умовах. Це дає змогу при подальшому дослідженні зосередити увагу на ключових наукових напрямках та відповідних їм методологіях аналізу.

Ключові слова: самоорганізація, семантичне моделювання, територіальна громада.

ОПИСАНИЕ ПОНЯТИЯ «САМООРГАНИЗАЦИЯ ТЕРРИТОРИАЛЬНОЙ ОБЩИНЫ» СРЕДСТВАМИ СЕМАНТИЧЕСКОГО МОДЕЛИРОВАНИЯ

Глазова Я.В., старший преподаватель, * Максишко Н.К., д.э.н., профессор

*Бердянский государственный педагогический университет
Украина, 71112, г. Бердянск, ул. Шмидта, 4*

**Запорожский национальный университет
Украина, 69600, г. Запорожье, ул. Жуковского, 66*

В статье рассматривается применение методологии семантического моделирования к определению такого общественного явления, как самоорганизация населения в территориально-административных образованиях. Актуальность исследования заключается в необходимости использования процесса самоорганизации как одного из действенных инструментов реализации социальных и экономических интересов территориальных

общин. Развитие и совершенствование таких инструментов на современном этапе развития государства Украина является целью административной и экономической реформ. Явление общественной самоорганизации имеет сложный характер и разнообразие проявлений, поэтому требует точного определения своего места, свойств и взаимосвязей как объекта исследования. Семантическое моделирование выбрано для определения понятия «самоорганизация территориальной общины» как эффективный инструмент исследования сущности изучаемого объекта. Определено содержание, объем понятия и его составляющих, построена семантическая сеть, характеризующая теоретико-множественные отношения понятия «самоорганизация территориальной общины» как объекта и множества, части и целого, надмножества и подмножества (отношение классификации ISA, отношение типа Example, A Kind Of, Has Part а также отношение «общее → особенное → единичное»). Также построена семантическая модель понятия «самоорганизация территориальной общины» по отношению принадлежности его составляющих как объектов исследования различных научных подходов. На верхнем уровне модели выделены, учитывая важные для исследования понятия направления анализа, структурный (системный) и процессные (кибернетический, рефлексивный и синергетический) научные подходы. На среднем уровне представлены ключевые понятия и их реализация. На нижнем уровне - приведены важные качественные свойства, благодаря которым понятие «самоорганизация территориальной общины» приобретает содержательный смысл и функциональное назначение. Именно на обеспечение качества и эффективности (социальной и экономической) функционирования, жизнеспособности, удовлетворение (рефлексии) его потребностей и направлено развитие самоорганизации территориальной общины в меняющихся внешних и внутренних условиях. Это позволяет при дальнейшем исследовании сосредоточить внимание на ключевых научных направлениях и соответствующих им методологиям анализа.

Ключевые слова: самоорганизация, семантическое моделирование, территориальная громада.

DESCRIPTION OF THE CONCEPT «SELF-ORGANIZATION OF TERRITORIAL COMMUNITIES» MEANS OF SEMANTIC MODELING

Glazova Y.V., senior lecturer, *Maxishko N.K., doctor of Sc., professor

*Berdyansk State Pedagogical University
Ukraine, 71112, Berdyansk, Shmidta str. 4*

**Zaporizhzhya National University
Ukraine, 69600, Zaporizhzhya, Zhukovsky str., 66*

The article examines the use of semantic modeling methodology for determining such social phenomena as self-organization in the administrative-territorial formations. Relevance of the research is the need to use the process of self-organization as one of the effective tools of implementing social and economic interests of local communities. Development and improvement of such tools in the current development of the state of Ukraine is the purpose of administrative and economic reforms. The phenomenon of social self-organization is complex and has diversity of manifestations, which is why it requires precise definition of its place, peculiarities and interties as an object of study. Semantic modeling is selected for the definition of "self-organization of local communities" as an effective tool for the study of the essence of the object being studied. There was determined the content, the scope and the concept of its components, there was constructed a semantic network describing the theoretic-multiple relation of the concept of "self-organization of local communities" as an object and the plural, the part and the whole, superplural and subplural (relationship of ISA classifications, relationship of Example, A Kind Of, Has Part type and relationship of "general – especial – particular"). There was also built a semantic model of the concept of "self-organization of local communities" towards membership of its components as objects of studying various scientific approaches. At the top level of the model there is separated, due to the important for studying concepts trends of analysis, structural (systemic) and process (cybernetic, reflexive and synergistic) scientific approaches. At the middle level there was presented the key concepts and their implementation. At the lower level there were given important qualitative properties due to which the concept of "self-organization of local communities" gets meaningful sense and functionality. The territorial community self-development is directed to providing quality and efficiency (social and economic) of functioning, vitality, satisfaction (reflection) of its needs and aims in a changing internal and external conditions. It gives the opportunity to focus on key scientific areas and corresponding methodology analysis in further studying.

Key words: self-organization, semantic modeling, territorial community.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Територіальна громада є складовою адміністративного устрою держави [1]. Основними її ознаками є спільні територія існування, інтереси у вирішенні питань життєдіяльності, соціальна взаємодія в процесі вирішення цих інтересів, психологічна самоідентифікація кожного члена з громадою, комунальна власність, сплачування комунальних податків [2]. Територіальна громада може реалізовувати свої інтереси трьома шляхами: через спеціально створені для цього представницькі органи та їхні виконавчі комітети; шляхом

безпосереднього волевиявлення (збори, сходи); за допомогою інститутів самоорганізації. Проте на практиці в Україні задіяним є, більшою мірою, лише перший елемент – система самоврядування (місцеві ради та їх виконавчі комітети). Це обумовлено, з одного боку, загальнодержавним вибором моделі місцевого самоврядування з обмеженими компетенціями, а з іншого боку, недостатнім розвитком громадянського суспільства на рівні територіальних громад. Тому на сучасному етапі розвитку України проблеми розвитку територіальних громад розглядаються як ключові питання адміністративної та економічної реформ. Саме в громадах протікають різноманітні соціально-економічні процеси, що ведуть або до зміцнення держави, або, навпаки, до її занепаду та руйнування. Одним із таких процесів є процес самоорганізації територіальної громади.

З точки зору теорії систем суспільство та територіальна громада як його складова охоплює окремих індивідів і тому є дисипативною системою [3]. У таких неврівноважених системах хаос та порядок не протидіють один одному, а навпаки, завдяки їх взаємодії відбувається розвиток системи, що прагне до максимальної стійкості. Тому актуальною проблемою є виявлення та кількісне оцінювання процесів самоорганізації соціальних систем і, зокрема, процесів самоорганізації територіальної громади. Цьому сприяє інтенсивний розвиток інформаційних технологій та підвищення значущості інформації, як окремої категорії буття. У результаті виникають передумови для формування нового погляду на процеси взаємодії в територіальній громаді. Проте, обираючи механізми та інструменти для вивчення складних процесів, які відбуваються у суспільстві, виникає проблема відсутності чіткого (формалізованого) визначення термінів та понять. Таким новим терміном є «самоорганізація територіальної громади».

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблемам функціонування територій присвячено багато робіт з регіональної економіки. Такі вчені, як В. Амітан [4], І. Благун, Л. Дмитришин [5], досліджували проблеми розвитку регіонів, суспільно-географічний комплекс територій вивчали, зокрема, Д. Стеченко [6], Е. Подсолонко [7], А. Гранберг [8] та інші.

Феномен суспільної самоорганізації досліджено в роботах багатьох учених, серед яких найвідомішими є роботи Г. Хакена, І. Пригожина, С. Курдюмова, Г. Малинецького. Цікаві дослідження з просторової самоорганізації представлено в роботах В. Шупера [9]. Проблемам територіальної самоорганізації населення в Україні та аналізу її організаційно-правових форм присвячена робота [10].

Методологією вивчення знакових систем, що застосовуються в процесах економічного управління, є економічна семіотика [11], розділом якої є семантика. Семантика визначає зміст знаків (образів, позначень) та їх сполучень. Зауважимо, що виникнення цих теорій обумовлено розвитком інформаційних технологій: необхідністю побудови моделей знань, визначення понять тощо. Цим проблемам присвячені, зокрема, роботи С. Субботіна [12]. Семантичному моделюванню як підходу до вивчення сутності понять за допомогою номологічного методу присвячено роботи Е. Султанової (зокрема [13]). Важливою думкою в цих роботах є те, що для пізнання сутності явища необхідним є дослідження механізмів та принципів його виникнення. Приклади застосування семантичного підходу до загального опису процесів самоорганізації в соціально-економічних системах викладено в роботах А. Бакурової [14, 15]. Проте формалізація поняття «самоорганізація територіальної громади» в існуючих наукових джерелах не розглядалася.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою роботи є побудова семантичної моделі поняття «самоорганізація територіальної громади» та дослідження його властивостей з погляду різних наукових підходів.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Розглянемо поняття «самоорганізація територіальної громади» як процес із позиції семантичного моделювання.

Досліджуючи процес на наявність загальних та специфічних ознак, визначимо зміст та обсяг поняття «самоорганізація територіальної громади» (табл. 1).

Таблиця 1 – Зміст та обсяг поняття територіальної самоорганізації в громадах

Поняття	Зміст поняття	Обсяг поняття
Територіальна громада	Охоплює осіб, об'єднаних постійним місцем проживання, наявністю спільних інтересів/проблем	Має чіткі адміністративно-географічні рамки
Самоорганізація	Здатність протистояти невизначеності (ентропії) та адаптуватися до мінливих умов, змінюючи свою структуру і зберігаючи стійкість	Зв'язки та взаємодія між елементами системи (у біології, фізиці, соціумі тощо)
Самоорганізація територіальної громади	Здатність громадянського суспільства (територіальної громади) адаптуватися до змін умов існування з метою досягнення спільних завдань та вирішення спільних проблем	Створення, функціонування та взаємодія громадських організацій та різноманітних об'єднань громадян окремої території

Для дослідження поняття «самоорганізація територіальної громади» застосуємо метод семантичного моделювання, який базується на побудові семантичної мережі, що має вигляд орієнтованого графа (вершини якого відповідають об'єктам, ребра задають відношення між ними) та дає змогу відобразити семантику предметної області [12]. При побудові мережі визначимо теоретико-множинні відношення між досліджуваним поняттям, його змістом, обсягом та оточенням. Ці відношення характеризують поняття як: об'єкт та множину, частину та ціле, надмножину та підмножину.

Розглянемо відношення між об'єктом і множиною. Позначення того факту, що об'єкт належить множині, є відношення класифікації (ISA). Відношення ISA відображає, що властивості об'єкта успадковуються від множини, а зворотне до ISA відношення використовується для позначення прикладів (відношення Example). Так, прикладами протікання процесів самоорганізації в громаді є створення та функціонування громадських об'єднань різних типів. На рис. 1 наведено відношення належності об'єкта множині.

Зауважимо, що при дослідженні процесів самоорганізації територіальної громади необхідно враховувати не лише кількість організацій, але й їх якість – активність, а також швидкість появи.

Рис. 1. Відношення типу Example для поняття «самоорганізація територіальної громади»

Відношення надмножини та підмножини (АКО – A Kind Of – «різновид») відображає факт належності кожного елемента першої множини до іншої. Так, територіальна самоорганізація як процес відбувається в громадах, що мешкають на окремих територіях. Також самоорганізація – це прояв (особлива властивість) загальної організації життєдіяльності громади як кооперативної діяльності, спрямованої на досягнення певних цілей [16]. Саме спільне існування в окремих територіях породжує спільні проблеми, які своєю чергою спонукають до кооперації та самоорганізації. На рис. 2 наведено графічне відображення відношення типу A Kind Of для поняття «самоорганізація територіальної громади».

АКО

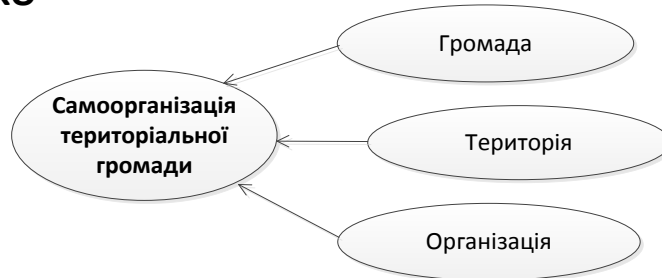

Рис. 2. Відношення типу A Kind Of для поняття «самоорганізація територіальної громади»

Самоорганізована громада, завдяки суспільній кооперації, набуває низки особливих якостей, які можуть бути відображені відношенням об'єкта та його складових (HasPart – представлено на рис. 3).

Part-Of

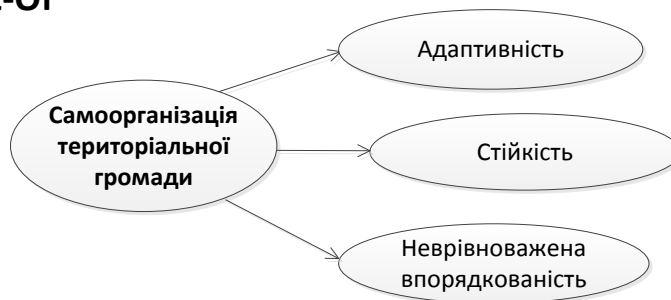

Рис. 3. Відношення типу Has Part для поняття «самоорганізація територіальної громади»

Семантичну модель можна представити також, спираючись на виділені Г.В.Ф. Гегелем філософські системні рівні: «загальне→особливе→одиничне». Таке представлення об'єднує побудовані вище теоретико-множинні відношення та може бути використане як зірка-ініціатор семантичного фрактального дерева.

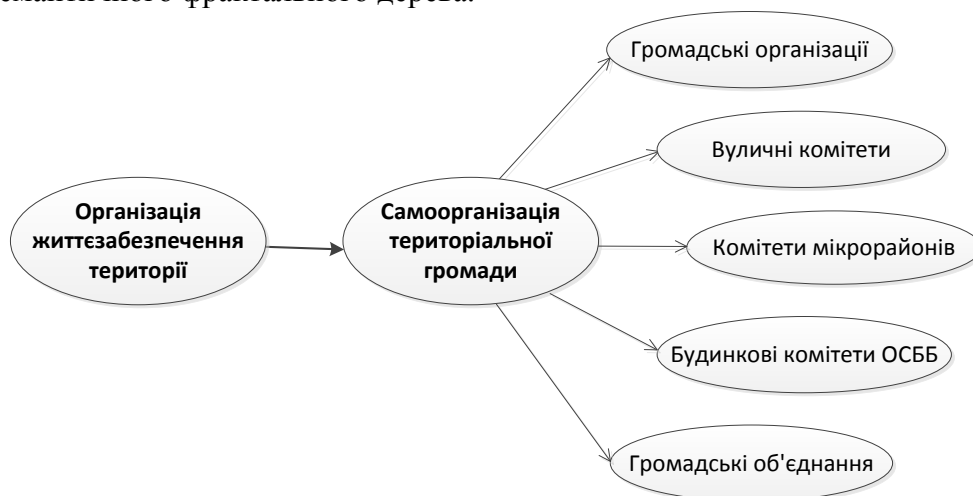

Рис. 4. Ініціатор-зірка дерева «загальне→особливе→одиничне» для поняття «самоорганізація територіальної громади»

Побудовані вище відношення застосуємо, в явному та неявному вигляді, для представлення семантичної моделі поняття «самоорганізація територіальної громади» по відношенню належності його складових як об'єктів дослідження до різних наукових підходів [14] (рис. 5).

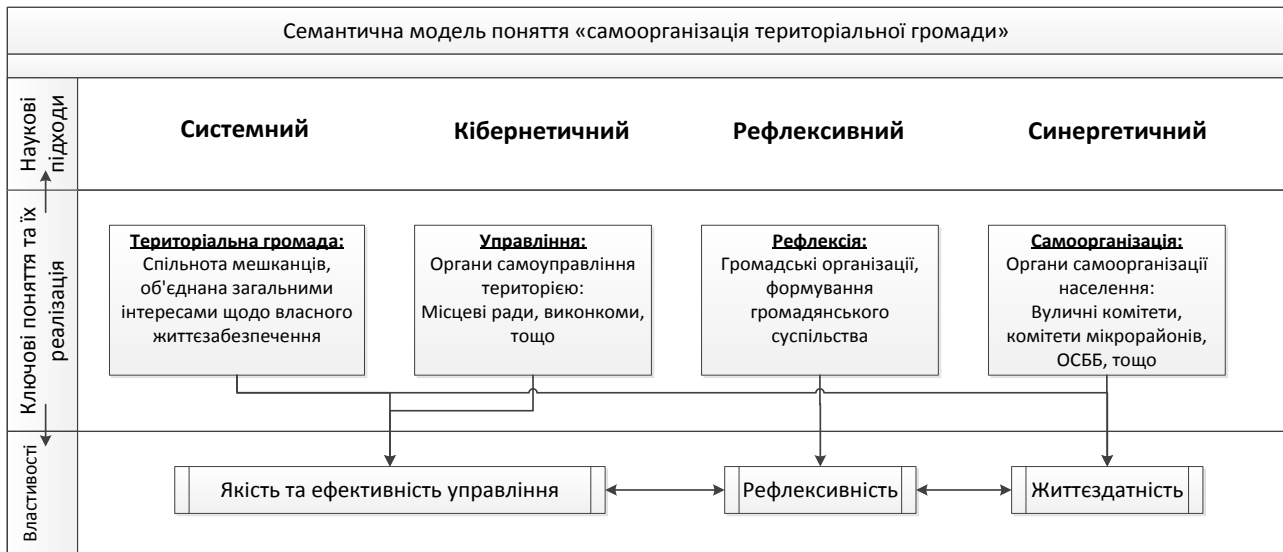

Рис. 5. Семантична модель поняття «самоорганізація територіальної громади» в системі наукових підходів

На верхньому рівні в побудованій моделі відокремлено, з огляду на важливі для дослідження поняття напрями аналізу, структурний (системний) та процесні (кібернетичний, рефлексивний та синергетичний) наукові підходи. На середньому рівні представлено ключові поняття та їх реалізацію. Самоуправління (в моделі – управління) та самоорганізація в громаді є двома складовими процесу організації життєдіяльності території. Самоуправління через систему виконавчих комітетів та територіальних рад спирається на кібернетичний підхід, для якого характерним є кероване управління для досягнення попередньо означених цілей (наприклад, стратегій розвитку територій). Самоорганізація населення, представлена різного роду громадськими об'єднаннями та організаціями, спирається на синергетичний підхід, якому відповідає спонтанність та відсутність чітко означених цілей. Рефлексивний підхід дає, такий необхідний в системі соціально-економічних відносин, зворотний для самої громади зв'язок, який дозволяє об'єднати систему.

На нижньому рівні семантичної моделі наведено важливі якісні властивості, завдяки яким поняття «самоорганізація територіальної громади» набуває змістовного сенсу та функціонального призначення. Саме на забезпечення якості та ефективності (соціальної та економічної) функціонування, життєздатності, задоволення (рефлексії) її потреб і спрямований розвиток самоорганізації територіальної громади в мінливих зовнішніх та внутрішніх умовах.

Процеси самоорганізації та самоуправління в громадах досить важко розмежувати, вони доповнюють один одного та потребують збалансованості. У громадах за умови наявності ефективної системи самоуправління, самоорганізація рефлексивно відходить на друге місце та навпаки.

ВИСНОВКИ

У роботі проведено теоретико-множинний аналіз поняття «самоорганізація територіальної громади», під яким розуміється процес формування кооперативних зв'язків між членами громади та появи на їх базі громадських об'єднань та організацій, що в цілому призводить до виникнення нової структури суспільного управління життєзабезпеченням територій. Побудовано семантичну мережу терміна та розроблено загальну семантичну модель, що відображає зв'язок поняття «самоорганізація територіальної громади» з різними науковими

підходами. Це дає змогу при подальшому дослідженні зосередити увагу на ключових напрямках та відповідній їм методології аналізу.

Виникаючи спонтанно, процеси самоорганізації дають поштовх розвитку самосвідомості суспільства, сприяють підвищенню рівня його комунікативних можливостей, змінюють структуру та сприяють підвищенню його стійкості до зовнішніх впливів. З метою використання механізмів самоорганізації у вирішенні економічних проблем перспективою подальших досліджень є побудова системи кількісного оцінювання стану процесу самоорганізації територіальної громади, розробка системи моніторингу та аналізу його динаміки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні». Закон від 21.05.1997 № 280/97-ВР зі змінами та тлумаченнями [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>.
2. Мороз О. Територіальна громада: сутність, становлення та сучасні українські реалії [Електронний ресурс] / О. Мороз // Науковий вісник. — 2008. — Вип. 2. «Демократичне врядування». — Режим доступу : <http://www.lvivacademy.com/visnik2/fail/Moroz.pdf>.
3. Бранский В. П. Искусство и философия / В. П. Бранский. — М. : Янтарный сказ, 1999. — 704 с.
4. Амитан В. Н. Инновационное развитие Донецкого региона: состояние и перспектива / В. Н. Амитан, Ю. Н. Киклевич, Д. Е. Филатов ; НАН Украины, Ин-т экон.-прав. исследов. — Донецк : Юго-Восток, ЛТД, 2002. — 182 с.
5. Благун І. С. Моделювання соціально-економічного розвитку регіону в ринкових умовах / І. С. Благун, Л. І. Дмитришин // Соціально-економічний розвиток регіонів України: проблеми науки та практики. — К., 2007. — С. 72—88.
6. Стеченко Д. В. Розміщення продуктивних сил і регіоналістика : підруч. / Д. В. Стеченко. — К. : Вікар, 2006. — 396 с.
7. Подсолонко Е. А. Реструктуризация региональной экономики (системный подход) : науч. изд. / Е. А. Подсолонко. — К. : ЦУЛ, 2003. — 424 с.
8. Гранберг А. Г. Основы региональной экономики : учеб. / А. Г. Гранберг. — [4-е изд.]. — М. : Изд-во ГУ-ВШЭ, 2004 — 506 с.
9. Шупер В. А. Самоорганизация городского расселения / В. А. Шупер. — М. : Российский откр. ун-т, 1995. — 166 с.
10. Мішина Н. В. Територіальна самоорганізація населення в Україні та її організаційно-правові форми / Н. В. Мішина // Актуальні проблеми держави і права. — 2009. — Вип. 49. — С. 344—349.
11. Лопатников Л. И. Экономико-математический словарь: Словарь современной экономической науки / Л. И. Лопатников. — [5-е изд., перераб. и доп.]. — М. : Дело, 2003. — 520 с.
12. Субботін С. О. Подання й обробка знань у системах штучного інтелекту та підтримки прийняття рішень : навч. посіб. / С. О. Субботін. — Запоріжжя : ЗНТУ, 2008. — 341 с.
13. Султанова Э. Номологический метод: Введение [Электронный ресурс] / Э. Султанова. — Режим доступа : <http://www.veer.info/36/pomo22.html>.
14. Бакурова А. В. Самоорганізація соціально-економічних систем: моделі і методи : монографія / А. В. Бакурова. — Запоріжжя : КПУ, 2010. — 328 с.
15. Бакурова А. В. Концепція моделювання самоорганізації соціально-економічних систем / А. В. Бакурова // Держава та регіони. Серія : Економіка та підприємництво. — 2010. — № 2. — С. 21—28.
16. Завадський Й. С. Менеджмент : підруч. / Й. С. Завадський. — К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2001. — 542 с.

REFERENCES

1. Law of Ukraine “On Local Government in Ukraine” of 21.05.1997, no. 280/97-VR with changes and interpretations, available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр> (access May 15, 2015).
2. Moroz, O. (2008), “Territorial community: the nature, formation and modern Ukrainian reality”, *Naukoviy visnik. vol. 2. “Demokratichne vryaduvannya”*, available at: www.lvivacademy.com/visnik2/fail/Moroz.pdf (access May 15, 2015).
3. Branskiy, V.P. (1999), *Iskusstvo i filosofiya* [Art and Philosophy], Yantarniy skaz, Moscow, Russia.

4. Amitan, V.N., Kiklevich, Yu.N. and Filatov, D.E. (2002), *Innovatsionnoe razvitie Donetskogo regiona: sostoyanie i perspektiva* [Innovative development of the Donetsk region: state and prospects], Yugo-Vostok LTD, Donetsk, Ukraine.
5. Blagun, I.S. and Dmitrishin, L.I. (2007), "Modeling of socio-economic development of the region in market conditions", *Sotsialno-ekonomichniy rozvitok regioniv Ukrayini: problemi nauki ta praktiki*, pp. 72-88, Kyiv, Ukraine.
6. Stechenko, D.V. (2006), *Rozmischennya produktivnih sil i regionalistika* [Productive forces and regionalism], textbook, Vikar, Kyiv, Ukraine.
7. Podsolonko, E.A. (2003), *Restrukturizatsiya regionalnoy ekonomiki (sistemniy podhod)* [The restructuring of the regional economy (systemic approach)], scientific. ed., TSUL, Kyiv, Ukraine.
8. Granberg, A.G. (2004), *Osnovy regionalnoy ekonomiki* [Fundamentals of the regional economy], textbook, 4th ed., Izd-vo GU-VShE, Moscow, Russia.
9. Shuper, V.A. (1995), *Samoorganizatsiya gorodskogo rasseleniya* [Self-organization of urban settlement], Rossiyskiy otkrytiy universitet, Moscow, Russia.
10. Mishina, N.V. (2009), "Territorial self-organization in Ukraine and its organizational and legal form", *Actual problems of state and law*, vol. 49, pp. 344-349.
11. Lopatnikov, L.I. (2003), *Ekonomiko-matematicheskii slovar: Slovar sovremennoy ekonomicheskoy nauki* [Economics and Mathematics Dictionary: Dictionary of modern economics], 5th ed., Rev. and add., Delo, Moscow, Russia.
12. Subbotin, S.A. (2008), *Podannya y obrobka znan u sistemah shtuchnogo Intelektu ta pidtrimki priynyattya rishen* [Presentation and working knowledge in artificial intelligence systems and decision support], ZNTU, Zaporozhye, Ukraine.
13. Sultanova, E. "Nomological method: Introduction", available at: www.veer.info/36/nomo22.html (access May 15, 2015).
14. Bakurova, A. (2010), *Samoorganizatsiya sotsialno-ekonomichnih sistem: modeli i metodi* [Self socio-economic systems: models and methods], monograph, CPU, Zaporozhye, Ukraine.
15. Bakurova, A.V. (2010), "The concept of self-modeling socio-economic systems", *Derzhava ta regioni. Seriya: Ekonomika ta pidpriemnistvo*, no. 2, pp. 21-28.
16. Zavadskiy, J.S. (2001), *Menedzhment* [Management], textbook, Publishing Europe Univ., Kyiv, Ukraine.

УДК 330.4:330.322.9:004

КОНЦЕПЦІЯ ЗАСТОСУВАННЯ МОДЕЛЕЙ ТА МЕТОДІВ ОЦІНЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНТЕРНЕТ- ПРОЕКТІВ

Іванов С.М., аспірант, Максишко Н.К., д.е.н., професор

Запорізький національний університет

Україна, 69600, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 66

flydaiver@gmail.com, maxishko@ukr.net

Розроблено концептуальні положення щодо побудови та застосування математичних методів та моделей оцінювання економічної ефективності інвестиційних Інтернет-проектів на базі використання моделей реінжинірингу, нечіткої логіки, клітинних автоматів та кластерного аналізу. Зміст концепції полягає в обґрунтуванні теоретико-методичних основ та застосуванні сучасного економіко-математичного інструментарію в системі підтримки прийняття рішень (СППР) щодо фінансування та розвитку Інтернет-проектів. Загальними проблемами при створенні, інвестуванні та управлінні розвитком Інтернет-проектів є високий рівень управлінських та інвестиційних ризиків, тому розбудована СППР при оцінюванні економічної ефективності Інтернет-проектів дає змогу враховувати невизначеності різного походження, прогнозувати динаміку розвитку Інтернет-проекту, здійснювати кластеризацію Інтернет-проектів з можливістю використання